

„Рођен сам у сиромашној радничко-сељачкој породици од оца пијанца и мајке која нас је издржавала радећи по кућама имућнијих. Уз помоћ друштвено политичке заједнице која ми је обезбедила стан и храну у интернату, завршио сам средњу стручну школу. Незапослен сам од... “

Мада ово изгледа као биографија кандидата за пријем у СКЈ, ово је профил великог броја грађанки и грађана Србије. Где су ти људи? Зашто их нема у медијима?

Као што се у време „социјалистичког самоуправљања“ са њиховом заступљеношћу претеривало, а њихово постојање злоупотребљавало за доказивање потребе што брже изградње „бескласног друштва“, сада се претерује са њиховом маргинализацијом. Од увођења вишестраначја почетком '90-их нико ко нема диплому факултета нема приступ средствима јавног информисања. Као што је некад радничка класа мерцедесе користила „преко својих изабраних делегата“, тако данас своја демократска права може да користи преко „интелектуалаца“ који ће их заступати у државним органима и медијима.

Иначе, већину становништва није лепо маргинализовати. Нарочито стога што кад јој догори до ноката, има обичај да приступи револуцији, национализацији, народним судовима...

После увођења вишепартијског система „обичном свету“ је забрањен приступ медијима, осим у случајевима кад неки срећници добију осмо дете, кад се Дунав или Сава излију и наравно – пред изборе. Тада су свима пуна уста „грађанки и грађана“, да би их кад се преброје гласови сви окачили на чивилук до следеће прилике.

Од „плурализације медија“ на ТВ екранима и страницама штампе више нема „самоуправљача и индивидуалних пољопривредних произвођача“. Медијски простор је пун „интелектуалаца“ који своје „ставове“ и „научне истине“ износе према потребама интересних група. Неком треба аналитичар који ће афирмативно говорити о НАТО – тај из џепа извуче Радића и пошаље га на РТС. Други више готиви Русе, па са истом кућом договори гостовање Лазанског.

А „мали људи“ који чине ону тиху већину становништва Србије углавном су преокупирани бригом за свакодневно преживљавање и достизање стандарда које су им као подразумевани наметнули они „успешни“. Рецимо, кад сам ја био ђак моји родитељи нису имали велике трауме око тога како ћу бити обучен, које патике ћу носити на физичком, да ли ће моћи да ми плате екскурзију... Наставник је био неспорни ауторитет како односом према послу који ради, тако и својим изгледом и понашањем. А ако се и десило да у нечему арбитражу директор школе, није се могло десити да у праву буде ученик, барем не званично.

Углавном се носио цинс, школске блузе/кецеље су биле обавезне па није било ни важно шта имаш испод – пошто се не види, патике је прописивао професор физичког, а на екскурзије се ишло „путевима револуције“, што баш и није било популарно код ђака али се исплатило њиховим родитељима и становништву места одредишта. Ко данас зна шта је Тјентиште и где је Кадињача, а некад су стотине људи живеле од обезбеђивања смештаја за екскурзије?!

Током школовања ђаци су радили преко омладинских задруга, а по завршетку школе журили су да се запосле. Само мали број њих је завршавао факултет. Додуше, неки су напредовали на својим радним местима па су упућивани на дошколовање, али ваљда ћемо се сложити да то није исто што и редовно студирање.

Сада је сасвим другачије: дечаци и девојчице се такмиче у томе ко ће на себе набацити скупљу гардеробу, а расправља се углавном о томе дали је боље куповати у бутику или код шанера. Патике од минималних 100€ се подразумевају, једина дилема је везана за марку и тип.

Док су деца мала, сваки разред који мало држи до себе организује „рекреативне наставе“, а кад дечица порасту – екскурзије. У школи мог сина ових дана је пуштен „пробни балон“ ради испијавања пулса родитеља како би родитељи требало да, поред цене екскурзије, плате по 500 динара (по детету) разредном старешини **за чување детета**. На моје питање: “Па зар они нису већ плаћени кроз плате и дневнице...”, дете ме забезекнуто погледало као да сам пао с Марса и упитало: “Тата, па нећеш ваљда једини ти бити против?”

Време је за промене

Пише: Драгослав Павков
четвртак, 28 јануар 2010 22:52

Наставници су посебна прича. Једва сам упознао његовог разредног старешину из петог разреда, кад тај некуд оде а на његово место дође наставница која је била на породилском одсуству, машала.

Кад се деси неко кршење дисциплине деца се шаљу педагошкињи или психолошкињи које им кажу да то што раде није лепо, и да треба да буду толерантни, а они се под утиском страшне казне којој су били подвргнути враћају на час да би пркосили наставнику.

На родитељским састанцима главну реч воде „успешне маме“, а исте се „по дифолту“ предлажу у школски одбор. Те особе тако другима намећу своје стандарде као нешто што се подразумева, а ови на то пристају да не би осрамотили дете. Ради илустрације: дете које се у школи појави у кинеским патикама „пијачаркама“ друга деца изолују као да је далеко било ХИВ позитивно. Таква деца се излажу и озбиљнијем испитивању него деца из „бољих кућа“ – јер се подразумева да родитељи који улажу у имиџ детета сигурно и „раде“ с њим, за разлику од ових других који су окренути простом преживљавању, а децу занемарују.

Таквим односом потиче се одбрамбени механизам код оне сиромашне деце који резонују: “Ако немам кожно јакну – скупићу екипу па ћу је узети од онога који има... “

Такво дете често постаје криминалац, а оне маме из школског одбора то коментаришу као доказ лошег васпитања, јер њиховој деци тако нешто не би пало на памет.

Радници, углавном недовољно образовани људи са завршеним основним или средњим стручним школама, постају жртве безакоња названог **приватизација друштвене имовине**. Додуше, нису ни сами потпуно невини. Они који су имали среће да добију и коју хиљаду евра сањали су о томе да ће постати не знам какви предузетници, а колеге ће доћи да им раде за црквицу. Новац је углавном отишао на враћање дугова, куповину станова и аутомобила, а кад су остали шворц – упитали су се ко је за све крив.

Међутим, врата институција су им затворена. У њима су уместо „представника радничке класе“ експерти скупљени с коца и конопца, људи без радног стажа и угледа, али од

Време је за промене

Пише: Драгослав Павков
четвртак, 28 јануар 2010 22:52

центара моћи постављени да штите интерес „људи из сенке“. То раде тако што из приватизованих фирми терају раднике који су те фирме створили, да би их тако „очишћене“ предали новим, правим власницима. А пошто су за раднике врата институција затворена, за изношење свог мишљења користе пруге и путеве широм Србије.

За разлику од оних првих, ови други, отпуштени радници и осиромашени сељаци су огромна база гласова за неки нови покрет гладних који ће се сигурно појавити упркос БИА и ЦИА и тајкунима и центрима моћи.

Својом неумереношћу и бахатошћу сами властодршци и њихови спонзори ће изазвати рађање једног таквог покрета.

Тај дан нестрпљиво очекујем, не зато што верујем да ће ми ти нови учинити живот бољим, већ што ће га овим актуелним учинити неподношљивим.